

Gemeenteraden Zaanstreek-Waterland

Bezoekadres:
Prins Bernhardplein 112
1508 XB Zaandam

Postadres:
Postbus 150
1500 ED Zaandam
Telefoon 088 751 20 00
info@vrzw.nl
www.vrzw.nl

Datum 7 april 2022
Onze referentie Alguir/16149
Uw referentie
Uw brief van

Telefoon +31 88 751 2006
E-mail c.henkens@vrzw.nl
Onderwerp Ontwerpbegroting 2023

Geachte Gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de Ontwerpbegroting 2023 van de Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland (VrZW). Het Algemeen Bestuur VrZW heeft op 1 april 2022 de Ontwerpbegroting 2023 vastgesteld. Wij verzoeken u, conform artikel 22 van de Gemeenschappelijke regeling VrZW, binnen acht weken een zienswijze op de ontwerpbegroting te geven.

Ontwerpbegroting 2023

In de begroting is per programma en per thema uitgewerkt wat het beoogde maatschappelijke effect is (*wat willen we bereiken?*), de wijze waarop gestreefd wordt dit te realiseren (*wat gaan we doen?*) en het overzicht van baten en lasten (*wat gaat het kosten?*).

Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen

Deze begroting is opgesteld in de veronderstelling dat COVID-19 in 2023 geen directe effecten meer heeft op de bedrijfsvoering van VrZW. De gevolgen van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne zijn niet meegenomen omdat de impact daarvan nog niet is te overzien

Voor 2023 gelden prioriteiten en ontwikkelingen ten aanzien van de volgende onderwerpen:

Omgevingswet in relatie tot bezuinigingstaakstelling 2020-2021

Als onderdeel van de gevoerde discussie over de bezuinigingstaakstelling 2020-2021, is door het Algemeen Bestuur tijdens de vergadering van 6 december 2019 besloten tot een reductie van 1fte op de WABO (Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht) advisering met een budgettair effect van €74.000. De reductie is voorgesteld als bezuiniging omdat toen het beeld leefde dat de invoering van de Omgevingswet zou leiden tot een vermindering van de werkzaamheden op het gebied van advisering naar gemeenten door VrZW. Op basis van de huidige inzichten is echter de inschatting dat de invoering van de Omgevingswet (waarschijnlijk 1 januari 2023) en de daarmee samenhangende implementatie van de Wet Kwaliteitsborging Bouwen, gaat leiden tot een verzwaring van de taken op het gebied van advisering en toezicht. De bezuiniging is daarmee niet realiseerbaar. In 2022 wordt door VrZW in afstemming met de gemeenten een visiedocument opgesteld om de opgave voor VrZW nader te duiden en te kwantificeren.

In de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland werken brandweer, politie, gemeenten en GHOR samen aan veiligheid.

Duurzaamheid

De Nederlandse overheid neemt maatregelen om Nederland te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Daarnaast kan verdere opwarming van de aarde beperkt worden door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Hiervoor zijn nationale en internationale doelen afgesproken. De Rijksoverheid heeft met allerlei partijen afspraken gemaakt over hoe Nederland deze doelen gaat behalen. De klimaatwet stelt vast met hoeveel procent ons land de CO₂-uitstoot moet terugdringen. Ook als uitvoeringsorganisatie van de overheid nemen wij onze verantwoordelijkheid op het gebied van duurzaamheid. Het is een transitie van besef en bewustwording naar duurzaam doen en vergt tijd. Daartoe is duurzaamheid als thema opgenomen in het strategisch beleidsplan 2021-2024. Begin 2022 heeft het MT met een gespecialiseerd adviesbureau de visie op duurzaamheid én een duurzaamheidsplan voor de komende jaren vastgesteld. Onze duurzame stip op de horizon is gedefinieerd als *“Een slimme duurzame VrZW: samen naar een betere wereld in 2030”*. In het plan zijn de thema's en ambities benoemd. Die thema's zijn: mobiliteit, energie, groen, water en circulariteit. Voor elk van deze thema's zijn onderwerpen uitgewerkt waar we de komende jaren mee aan de slag gaan, waarbij vooral wordt ingezet op zaken die het meest van toepassing zijn op ons als organisatie. Het duurzaamheidsplan kent een prioritering van diverse maatregelen die we in 2022 en de jaren erop volgend gaan uitvoeren. Dit vraagt om extra financiële investeringen vanaf 2023. In de begroting is voor de belangrijkste onderwerpen op de korte en de langere termijn een nadere uitwerking opgenomen.

Door de duurzaamheidsmaatregelen kunnen we ook een aantal besparingen realiseren bijv op brandstof, papier/printers, energie. Dit betekent dat de totale jaarlijkse lasten van duurzaamheid in de periode na 2023 niet hoger zullen zijn dan de in de begroting opgenomen € 150K.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren, rechtspositie vrijwilligers en nieuw dekkingsplan

Vanaf 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) van kracht. Voor de veiligheidsregio's geldt vooralsnog dat zij van deze wet zijn uitgesloten omdat in Europese wet- en regelgeving wordt geëist dat er voldoende onderscheid bestaat tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers.

Op advies van een denktank heeft het Veiligheidsberaad besloten Bouwsteen 1 'verplichtend karakter' uit te werken. De vrijwilliger werkt hierbij op basis van vrijwilligheid en kan niet worden verplicht om taken uit te voeren en beschikbaar te zijn op een bepaald moment. Vormen van consignering (het buiten werktijd verplicht oproepbaar zijn voor inzetten) en kazernering (verplichte aanwezigheid op de kazerne) zijn voor vrijwilligers dan niet meer aan de orde. Een landelijke werkgroep komt met een nadere uitwerking hoe dit vorm kan krijgen.

Dit kan forse personele, organisatorische en financiële consequenties hebben voor de inrichting van de dekking binnen Zaanstreek-Waterland. Gezien de samenhang met het nieuw op te stellen dekkingsplan heeft het algemeen bestuur op 1 juli 2021 opdracht gegeven consequenties en oplossingsrichtingen van deze Bouwsteen in kaart te brengen. Uiteindelijke besluitvorming maakt deel uit van het op te leveren dekkingsplan 2022-2025 en vindt waarschijnlijk rond de zomer van 2022 plaats. Met dit dekkingsplan ontstaat meer inzicht in de financiële consequenties van de uitwerking van de WNRA. In 2023 wordt (verdere) uitvoering gegeven aan de implementatie ervan.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio's

Op 4 december 2020 is het eindrapport gepubliceerd van de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's. Er wordt nog gewacht op landelijke uitwerking van de aanbevelingen, waarna de implementatie kan starten.

Informatievoorziening: informatiegestuurd werken

De ontwikkeling van informatiegestuurd werken vraagt steeds meer aandacht. Zowel bij repressief optreden als bij crises en rampen dient de organisatie beter ondersteund te worden bij het nemen van beslissingen door het combineren van databestanden, data-analyse, bewerking en versneld presenteren van actuele informatie. Een goede informatiepositie is essentieel voor het efficiënt en effectief uitvoeren van onze taken op het gebied van de brandweezorg en risico -en crisisbeheersing. Deze behoefte wordt steeds groter door de toenemende complexiteit van de samenleving en de daarmee samenhangende groeiende kwetsbaarheden en grotere impact als gevolg van verstoringen. Er is veel informatie beschikbaar die voor de crisisorganisatie echter niet makkelijk en snel te ontsluiten is. Hierdoor is het moeilijk en kost het veel tijd om de impact van een verstoring op de maatschappij goed te duiden, gericht risicocommunicatie in te zetten en de hulpdiensten duidelijk te maken welke inzet voor hen te verwachten is. Soortgelijke problemen doen zich voor bij incidenten op het Noordzeekanaal waar informatie van de havendienst over transporten en vaarbewegingen en bijvoorbeeld de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen bij bedrijven wel in systemen beschikbaar zijn, maar niet automatisch opgevraagd kunnen worden. Om dit wel te kunnen bereiken is het nodig om koppelingen tussen systemen tot stand te brengen en nieuwe technologische ontwikkelingen in te zetten zoals 3D geo-informatie en artificial intelligence (AI).

Daarnaast werken we ook constant aan de verbetering van de kwaliteit en ontsluitbaarheid van onze eigen data. Data van een goede kwaliteit zijn namelijk de belangrijkste grondstof voor een proces van gegevensverwerking met betrouwbare en betekenisvolle informatie als het 'eindproduct'. Op die manier wordt het mogelijk om bijvoorbeeld continu inzicht te hebben in de mate waarin de brandweer kan voldoen aan de opkomsttijden en kan door de brandweer toezicht en voorlichting gericht worden ingezet op basis van analyses van waargenomen trends in type incidenten.

Om de verdere ontwikkeling op gebied van het informatiegestuurd werken te ondersteunen met de inzet van data analisten en softwaretools is een extra structureel budget noodzakelijk van €100.000,-.

Informatievoorziening: Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

De samenleving digitaliseert in een hoog tempo. Met het toepassen van nieuwe technologieën op het gebied van de informatievoorziening kan de organisatie effectiever invulling geven aan haar taken. Dit draagt bij aan een adequate rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar ook aan de kwaliteit van de ondersteunende bedrijfsvoeringprocessen. Naast kansen leidt deze digitale transformatie echter ook tot bedreigingen voor onze continuïteit en een goede informatievoorziening. Als crisisorganisatie zijn we afhankelijk van 24x7 beschikbaarheid van onze informatievoorziening. Mede als gevolg van cyberincidenten bij overheden (ook een veiligheidsregio) heeft het Veiligheidsberaad een versnellingsprogramma Informatiebeveiliging vastgesteld op basis van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). De deadline voor het voldoen aan deze BIO is 1 januari 2023. Door toenemende complexiteit wordt het steeds moeilijker om dit met de huidige capaciteit en kennis te borgen. Gezien de impact heeft VrZW besloten tot verhoogde waakzaamheid om de continuïteit van de informatievoorziening te borgen. Concreet betekent dit dat we 24/7 monitoring van alle systemen bij een externe partij hebben belegd. Onderzoek naar de inrichting van de IV/ICT functie, dat VrZW eind 2021 door M&I/partners heeft laten uitvoeren, brengt helder naar voren dat er sprake is van een structureel tekort van 2 fte capaciteit met name op het gebied van privacybescherming en informatiebeveiliging.

De te maken kosten bestaan o.a. uit vergroten van de personele capaciteit op gebied van informatieveiligheid, aanschaf van specifieke software en het inhuren van deskundigheid. De prognose van de structurele meerkosten komt uit op € 260.000 per jaar bestaan uit 2fte aan capaciteit en ca. €60.000 voor externe dienstverlening bestaande uit 24/7 monitoring en bewaking van onze systemen voor cyberaanvallen. De mogelijkheid voor verregaande samenwerking met buurtregio's op het gebied van capaciteitsinzet van specialismen wordt verder verkend maar bevindt zich nog in de kinderschoenen. Voor verzilvering van eventuele besparingen is het nog te vroeg.

Versterken communicatie / meer in verbinding met de samenleving

Betrokkenheid van burgers, gemeenten voorzien van communicatieboodschappen voor het stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid, omgevingsanalyses over wat er speelt op het gebied van veiligheid, de krapte op de arbeidsmarkt en betere bestuurlijke communicatie vormen een deel van de uitdagingen waar VrZW mee aan de slag wil gaan.

De wereld om ons heen verandert continu. Hoe betrekken wij burgers bij wat wij doen en vragen wij wat zij nodig hebben en verwachten? Hoe communiceren wij tijdens een ramp of crisis effectief met onze doelgroepen? Wat kun je zelf doen als er een storm aan komt? Of wat betekent het voor je als data uitvalt en je niet meer kan bellen of boodschappen doen? En hoe kun je je daar vervolgens het beste op voorbereiden?

Maar het betekent ook tijdens een ramp of crisis burgers handelingsperspectieven bieden om de impact van het incident zo klein mogelijk te houden. Met passende middelen, aansluitend op de vele verschillende doelgroepen. Samenhang tussen de verschillende vormen van communicatie die onze organisatie inzet is daarin van cruciaal belang. Evenals het (door)ontwikkelen van communicatiestrategieën en -middelen om effectiever te communiceren en meer in verbinding te staan met de samenleving. Naast de bestaande traditionele communicatie willen we meer met beeld en film communiceren, meer gebruik maken van nieuwe media. En ervaringen van burgers en bedrijven/instellingen mee nemen tijdens het evalueren, om daar waar nodig aan te passen en te verbeteren. Hoe is het optreden van de Veiligheidsregio of hulpdiensten ervaren bij een stroomstoring of brand? En welke onderdelen van het optreden vragen verbetering? Wat is er ook na een jaar nog nodig om inwoners weer een veilig gevoel te geven na een heftig incident, zoals bijvoorbeeld na het schietincident in Broek in Waterland.

Daarnaast willen we ons als werkgever en organisatie beter positioneren. Om dit te realiseren en door te ontwikkelen op communicatiegebied is een extra structureel budget noodzakelijk van € 100.000,-. Dit budget is bedoeld voor extra benodigde capaciteit en ondersteunende middelen.

Samen werken bij VrZW (hybride werken)

Het hoofdkantoor aan het Prins Bernhardplein 112 is in 2006 gebouwd en destijds voorzien van een traditionele inrichting met kleine werkcamers die grotendeels langs lange gangen gesitueerd zijn.

Onze huidige kantoorinrichting voldoet niet meer aan de maatstaven van deze tijd met als belangrijkste redenen:

- Het Beleidsplan VrZW 2021-2024 spreekt de ambitie uit om meer met alle partners in de veiligheidsketen samen te werken. Ons kantoor moet daarvoor ingericht zijn op ontmoeten en samenwerken en als tijdelijke werkplek voor ketenpartners kunnen dienen. In de afgelopen twee jaar is gebleken hoe belangrijk het is dat netwerk- en crisispartners elkaar vinden en indien nodig ook vanuit een fysieke locatie regelmatig samenwerken.
- Een steeds sneller veranderende omgeving vraagt om een wendbare organisatie. We streven naar een organisatiestructuur met veel autonomie en een open cultuur. Door natuurlijk verloop en een krappe arbeidsmarkt is het de komende jaren een opgave om de juiste mensen te werven en te behouden.
- Net als veel organisaties geeft VrZW de medewerkers ook na de COVID-19 pandemie de mogelijkheid deels thuis te blijven werken. De gemiddelde aanwezigheid van een kantoormedewerker wordt op 50% ingeschat, hetgeen ook een goede bijdrage levert aan onze duurzaamheidsdoelstelling.

De verwachting is dat bouwkundige aanpassingen aan de kantoorruimtes van het pand noodzakelijk zijn. Bij de plannen voor een nieuwe inrichting van het pand houden we ook de optie open dat we in de toekomst vaste ruimte kunnen gaan bieden aan samenwerkingspartners. Gezien het bovenstaande werkt VrZW in het eerste halfjaar van 2022 een opzet voor een moderner kantoorconcept uit dat invulling geeft aan de bovengenoemde noodzaak. In deze begroting zijn voor de aanpassingen nog geen investeringsbedragen opgenomen. Op basis van de uitwerking en een verbouwingsplan zal het Algemeen Bestuur hierover eind 2022 separaat worden geïnformeerd en de besluitvorming voorgelegd krijgen.

In de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland werken brandweer, politie, gemeenten en GHOR samen aan veiligheid.

Financiële uitwerking

Het begrotingstotaal van VrZW bedraagt in 2023 € 35,0 miljoen. Het budget van VrZW wordt gevormd door de bijdrage van het Rijk in de Brede doeluitkering Rampen (BDUR) en de bijdragen van de gemeenten.

Indexering

Ten aanzien van de loon- en prijsindexen heeft het Algemeen Bestuur VrZW op 22 februari 2012 de rekenmethode vastgesteld. In combinatie met de recente CPB gegevens leidt dit tot de volgende percentages:

- a. Loonvoet sector overheid: 1,4%, prognose 2022 2,5%, gecorrigeerd met 1,1% (prognose 2021: 1,8% -/- werkelijk 2021: 0,7%)
- b. Verwachte prijsstijging 2022: nationale consumentenprijsindex CPI,%, 1,8%
- c. Index gemeentelijke bijdrage 2023: afgerond 1,6% (gewogen prijsindex)

Ontwikkelingen genoemd in Kaderbrief 2023

Naast bovenstaande indexatie zijn in de kaderbrief 2023 aanvullend nog enkele beleidsmatige en organisatorische ontwikkelingen benoemd welke een financieel effect hebben in 2023 en verder. In de Kaderbrief werd onderstaand overzicht met bijbehorende toelichting opgenomen, waarbij het bedrag voor het voldoen aan de BIO met € 60.000 wordt verhoogd.

Beleidsmatige en organisatorische ontwikkelingen 2023 e.v.

Beleidsmatige ontwikkeling	Effect op begroting 2023
<u>Onontkoombaar</u>	
WNRA, bouwsteen 1 en uitwerking in dekkingsplan	Nog onbekend
Omgevingswet/Wet Kwaliteitsborging, niet halen bezuiniging	74.000
Voldoen aan BIO	260.000
<u>Gewenst</u>	
Uitvoeren Duurzaamheidsplan	150.000
Ontwikkelingen data-gestuurd werken	100.000
Versterken Communicatie	100.000
Aanpassen kantoor agv hybride werken	nog onbekend

Op verzoek van het Algemeen Bestuur, uitgesproken bij de behandeling van de Kaderbrief, worden zowel de onontkoombare als de gewenste ontwikkelingen in deze begroting uitgebreid toegelicht en wordt het verzoek om extra budget van € 684.000 nader onderbouwd. Bij voorlopige vaststelling van deze begroting is €541.000 door het Algemeen Bestuur toegekend omdat een bedrag van € 143.000 nog binnen de begroting opgevangen kon worden. Hierdoor wordt de bijdrage van de gemeenten met € 541.000 verhoogd.

Dit leidt tot het volgende begrotingsoverzicht:

Tabel 1: Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000

Bedragen x € 1.000	2021* realisatie	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting
Baten						
Crisisbeheersing	€ -186	€ -158	€ -159	€ -88	€ -14	€ -14
Brandweertzorg	€ -2.580	€ -2.261	€ -2.606	€ -2.607	€ -2.606	€ -2.604
Organisatie (overhead)	€ -659	€ -518	€ -652	€ -652	€ -652	€ -652
Algemene dekkingsmiddelen	€ -29.806	€ -30.496	€ -31.547	€ -31.547	€ -31.547	€ -31.547
Heffing vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrag onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten	€ -33.230	€ -33.434	€ -34.965	€ -34.894	€ -34.820	€ -34.818
Lasten						
Crisisbeheersing	€ 2.501	€ 2.869	€ 2.608	€ 2.608	€ 2.608	€ 2.608
Brandweertzorg	€ 22.217	€ 22.589	€ 23.644	€ 23.412	€ 23.408	€ 23.304
Organisatie (overhead)	€ 8.080	€ 7.820	€ 8.736	€ 8.696	€ 8.651	€ 8.823
Algemene dekkingsmiddelen	€ -6	€ 1	€ -22	€ -7	€ 6	€ 15
Heffing vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrag onvoorzien	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten	€ 32.793	€ 33.279	€ 34.965	€ 34.708	€ 34.672	€ 34.749
Saldo van baten en lasten	€ -438	€ -155	€ -	€ -187	€ -148	€ -69
Toevoegingen reserves	€ 215	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen reserves	€ -397	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geraamd resultaat	€ -620	€ -155	€ -	€ -187	€ -148	€ -69

* Herkend o.b.v. de hernieuwde programma-indeling (beleidsplan 2021-2024)

Gemeentelijke bijdragen in 2023

Onderstaand vindt u de bijdrage per gemeente voor de begroting 2023. Het financieel effect van de aanvullend gevraagde bijdrage als gevolg van verwachte beleidsmatige en organisatorische ontwikkelingen (afgerond € 541.000) is daarbij in een aparte kolom opgenomen (ontwikkelingen 2023). De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor het jaar 2023 inclusief indexering en opname van het extra gevraagde budget is:

Tabel 2a: Gemeentelijke bijdrage 2023

Gemeente	Begroting 2022	Index. 2023 1,60%	Bijdrage 2023	Ontwikk. 2023	Bijdrage incl. 2023
Edam-Volendam	€ 2.652.530	€ 42.440	€ 2.694.970	€ 53.756	€ 2.748.726
Landsmeer	€ 804.717	€ 12.875	€ 817.592	€ 16.308	€ 833.901
Oostzaan	€ 701.470	€ 11.224	€ 712.694	€ 14.216	€ 726.909
Purmerend	€ 7.172.154	€ 114.754	€ 7.286.908	€ 145.350	€ 7.432.259
Waterland	€ 1.535.036	€ 24.561	€ 1.559.597	€ 31.109	€ 1.590.706
Wormerland	€ 1.352.836	€ 21.645	€ 1.374.481	€ 27.416	€ 1.401.898
Zaandstad	€ 12.452.921	€ 199.247	€ 12.652.168	€ 252.370	€ 12.904.538
Totaal	€ 26.671.664	€ 426.747	€ 27.098.411	€ 540.526	€ 27.638.936

Aanvullend is nog een bijdrage in de gebruikslasten van de gebouwen van toepassing, die in de begroting onder hoofdstuk 6 is opgenomen.

In de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland werken brandweer, politie, gemeenten en GHOR samen aan veiligheid.

Proces

Wij verzoeken u uw zienswijze op de ontwerpbegroting uiterlijk 2 juni 2022 in te dienen bij de secretaris van het Dagelijks bestuur, mevrouw S. van den Broek. Mocht u prijs stellen op een toelichting in uw Raads(commissie), dan kunt u contact opnemen met mevrouw C. Henkens, strategisch adviseur, 06 - 1 523 79 40 of per e-mail: c.henkens@vrzw.nl.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Voorzitter
J. Hamming

Secretaris
S. van den Broek